

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Ba, ngày 01/4/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 030: Phật pháp đã cứu đời tôi

Hòa Thượng chia sẻ rằng lúc trẻ Ngài không tin Phật, cho rằng Phật giáo là mê tín. Thật vậy, ở thế gian, đa phần người ta tin Phật đều là tin một cách mê tín nên việc làm của phần đông Phật tử đều không đúng pháp, dẫn đến xã hội có sự hiểu lầm. Đa phần người ta đến với Phật là để cầu xin, cúng bái.

Thế gian lưu truyền câu nói rằng “*Thuộc một bộ Kinh A Di Đà thì sống đến già cũng không hết*” tức là chỉ cần thuộc một bộ Kinh A Di Đà thì đi làm thầy cúng sẽ không hết việc vì dương gian có nhiều người chết. Phật giáo nếu chỉ để cúng cho người chết và cầu an cho người sống thì không ai hiểu chân thật nghĩa của Phật giáo, cho nên đa phần người ta kết luận Phật giáo là mê tín.

Một điều rất quan trọng là ở vùng sâu vùng xa lại không có người giảng dạy Phật pháp. Các tự viện không có quý thầy thường theo cách cúng của nhân gian, cũng cả thần tài, thổ địa, ngũ hành vv...vv. Có lần tôi đến một ngôi chùa ở Hà Nam, người ta cúng Phật bằng thịt heo. Nơi đó, từ lâu không có quý thầy, quý cô tới giảng pháp mà các thầy cúng trong vùng nói sao thì dân làm vậy. Khi tôi đến giảng dạy Phật pháp, họ rất trân trọng. Họ nghe được thì mới vỡ òa ra và vô cùng cảm thán vì từ lúc nào đến giờ chưa từng được nghe. Tôi đã mời họ lên dự lễ tri ân cha mẹ ở Trung tâm Hội nghị Quốc gia. Họ đi rất đông, kín ba chiếc xe ô tô. Sau này, họ không còn cúng mặn mà chuẩn bị đồ cúng chay rất nghiêm túc.

Cho nên, giáo dục là vô cùng quan trọng, đặc biệt là giáo dục Phật đà, giáo dục của Thành Hiền, luân lý đạo đức, giáo dục nhân quả, phải được cắm gốc từ trong các gia đình. Hòa Thượng nói: “*Khi tôi còn trẻ, sanh ra ở nông thôn, 10 tuổi đã rời nông thôn chuyển lên sống ở thành thị. Khi ở nông thôn, tôi đã được tiếp nhận giáo dục truyền thống, đã cắm được gốc cho nên khi lên thành phố, tuy rằng là phần hoa đô thị có nhiều cám dỗ nhưng gốc đã cắm được rất sâu, nên có bị tiêm nhiễm nhưng chỉ là bên ngoài. Lúc nhỏ ở nhà, tôi được mẹ dạy rất kỹ. Mẹ thường dẫn đi chùa, đi lễ thăm quan, được thăm quan Thập Điện Diêm Vương và nhìn thấy Thập Điện Diêm Vương thì thật khủng khiếp. Cho nên người xưa nói ba tuổi nhìn thấy 80, bảy tuổi nhìn thấy trọn đời.*”

Chúng ta hiện nay giáo dục con mà con chưa ngoan là tại chúng ta. Trên Kinh nói: “*Người trước không dạy nên đừng trách người sau*”. Lúc nhỏ tôi cũng được thăm quan

Thập Điện Diêm Vương, từ đó, tôi không dám nói dối, không dám trộm cắp. Chỉ nhìn thôi đã khiếp vía, tôi ngủ còn nằm mơ. Đây chính là cách để giáo dục nhân quả, một cách bình dân ở nơi nông thôn. Ba tuổi mà trẻ được cắm gốc Văn hóa Truyền thống, chuẩn mực đạo đức thì chúng ta có thể thấy tuổi 80 sau này. Học trò Khai Minh Đức hết 5 tuổi ra trường là đã biết được bốn phận, biết hành hiếu. Do đó, cắm gốc đạo đức, giáo dục chuẩn mực cho con trẻ là điều vô cùng quan trọng. Tuy nhiên, rất nhiều người có tài, có năng lực lại không quan tâm đến việc này mà chỉ quan tâm đến ngon, bổ gốc.

Trong xã hội hiện đại, trẻ nhỏ từ ba đến năm tuổi, thường được cha mẹ chú trọng đến nhảy múa, ca hát, đàn ca sáo nhị. Nếu trẻ thành công thì chúng sẽ cống cao ngã mạn, sống trong hào quang, dưới ánh đèn của sân khấu đầy hư danh ảo vọng. Cả đời của chúng thật đáng thương! Người cha người mẹ thích ảo danh ảo vọng, thích ánh đèn sân khấu và thích sự tán tụng của người khác thì mới làm như vậy, ngược lại, họ sẽ không chọn cách làm này, không đi theo con đường hư danh này. Người sống trong ảo danh ảo vọng, dưới ánh đèn sân khấu thường rất khổ tâm, từ vị trí cao mà bị chuyển xuống vị trí thấp hơn thì họ rất đau khổ dù đó chỉ là danh. Từ nhỏ đến lớn, trẻ đã được chọn cách sống hư danh như vậy nên không có gì hoán cải được. Còn chúng ta, nếu cho chúng ta vị trí đó, chúng ta cũng không thêm muốn.

Hòa Thượng tiếp lời: ***“Tôi đã được tiếp nhận giáo dục từ nhỏ nên được cắm gốc chắc chắn. Tôi hiểu được, tôi có thể thể hội được. Tôi có thể giữ gìn được không bị ô nhiễm ở nơi phồn hoa đô thị. Y học gọi là hệ miễn dịch và tôi có được hệ miễn dịch này.”*** Hòa Thượng cho biết Ngài đã lên thành phố ở 10 năm, lúc đó Ngài vẫn cho rằng tôn giáo là mê tín, không như lúc nhỏ, có lòng tin, còn đi theo mẹ. Đến khi gặp được giáo sư Phương Đông Mỹ, thầy đã giới thiệu Phật pháp cho Hòa Thượng, lúc đó Ngài mới thoát nhiên đại ngộ, mới bừng tỉnh rằng 10 năm trở về trước, Ngài đã bị ngoại cảnh bên ngoài dẫn đạo sai lầm.

Hòa Thượng nói: ***“Cũng may mà gặp được thiện tri thức, có cơ hội giác ngộ quay đầu. Cũng rất may là sau khi tiếp nhận sự nhắc nhở dạy bảo của lão sư Phương Đông Mỹ, lại gặp được các vị cư sĩ tâm địa hiền lương, thường dùng giáo dục nhân quả nói cho tôi nghe. Vị cư sĩ ảnh hưởng lớn nhất đối với tôi đó là cư sĩ Chu Kính Vũ.***

“Lão cư sĩ Chu Kính Vũ bằng tuổi cư sĩ Lý Bình Nam, lớn hơn Hòa Thượng 39 tuổi, thuộc hàng ông nội. May mà gặp được lão cư sĩ thường kể chuyện về nhân quả, những câu chuyện thật, đích thân lão cư sĩ từng chứng kiến. Nhân quả báo ứng, một chút cũng không sai, rất cảm động lòng người. Chính vì vậy mà tôi mới tâm phục khẩu phục.

“Trong giáo dục truyền thống, vô lượng thắng bảo chính là ngũ luân, bát đức. Người xưa rất xem trọng luân lý đạo đức. Những triều đại có thể trị vì được lâu nhất, hưng thịnh là những triều đại tuân thủ luân lý đạo đức truyền thống.” Hòa Thượng

cho biết dân tộc của Ngài mấy ngàn năm bao nhiêu thời đại đã đi qua, thế nhưng không bao giờ phê bỏ luân lý đạo đức. Triều đại của các vị vua Khang hy, Ung Chính, Càn long, Gia Chánh đều xem trọng việc cấm gốc giáo dục luân lý và còn mời thỉnh các đại đức của ba tôn giáo: Nho, Thích, Đạo đến triều đình để giảng giải.

Nếu Hòa Thượng không được cấm gốc từ tuổi thơ ấu thì Ngài không thể trở thành một con người biết hy sinh phụng hiến cho chúng sanh như vậy. Nếu đã trưởng thành mới bắt đầu cấm gốc thì gốc đó không cấm được sâu. Người xưa nói: “*tiên nhập vi chủ*” tức là cái gì vào trước sẽ là chủ. Cho nên, nếu trưởng thành mới cấm gốc thì chúng ta trước tiên sẽ mất vài chục năm để giác ngộ quay đầu và tìm cách loại bỏ những thứ tập khí đã bén rễ ăn sâu. Việc này là vô cùng khó! Chúng ta làm cha mẹ, thầy cô phải hết sức đề cao cảnh giác việc này. Hãy nghĩ đến thế hệ sau mà tận hết, dốc hết trách nhiệm của mình, xem đây là nghĩa vụ thiêng liêng, dù có thể bị thiệt thòi cũng không nề hà.

Các cô giáo trong Hệ thống chúng ta là người biết rằng cấm gốc nền tảng chuẩn mực, đạo đức cho các con là vô cùng quan trọng, trong khi nhiều phụ huynh không biết cấm gốc này cho con để cuối cùng con cái ngày ngày mắng chửi cha mẹ, đi phá làng phá xóm, ảo danh ảo vọng. Chính vì vậy, các cô giáo rất là cực khổ, thế nhưng vì thế hệ tương lai mà các cô phải dốc hết bản phận, trách nhiệm của bản thân.

Hòa Thượng được dạy từ nhỏ nên tuy đến nơi phồn hoa, có bị cám dỗ và cảm nhiễm nhưng không sâu. Từ nhỏ, Ngài không có “*danh vọng lợi dưỡng*”, một tháng ăn thịt một lần nên Ngài đã quen với lối sống giản dị. Sau này lớn lên, dù có gặp “*danh vọng lợi dưỡng*” thì Ngài không cảm thấy mặn mà. Còn những đứa trẻ từ nhỏ được thỏa mãn, được tăng trưởng “*danh vọng lợi dưỡng*” thì lớn lên “*danh vọng lợi dưỡng*” ngày càng lớn dần. Cho nên sẽ không có cách gì để hạn chế chúng. “*Danh vọng lợi dưỡng*” được thỏa mãn dần dần, ban đầu là đồ chơi nội rồi đồ chơi ngoại, ban đầu là chiếc xe đạp xấu không đi, phải là xe đạp tốt mới đi, xe máy và ô tô cũng vậy. Tôi từng chứng kiến thấy hai đứa con của sếp mình, từ nhỏ đến lớn là được bế ra xe ô tô. Khi chúng lớn hơn một chút, chúng có thể tự đi ra ô tô nhưng người tài xế chưa mở cửa xe thì chúng đập, đá vào cửa. Chúng không tự mở cửa mà coi việc mở cửa là của người tài xế. Những đứa trẻ như vậy khi lớn lên sẽ là người như thế nào? Cha mẹ mà dạy ra những đứa trẻ ảo danh ảo vọng, tự tư tự lợi, không hề biết nghĩ đến người khác thì chúng sẽ làm được gì trong cuộc đời này? Hòa Thượng lấy chính cuộc đời của Ngài để minh chứng cho chúng ta biết tầm quan trọng của giáo dục từ nhỏ, thế mới nói “*tiên nhập vi chủ*” là cực kỳ quan trọng.

Bản thân tôi, lúc nhỏ ở thôn quê, gia đình nghèo, là bần cố nông, ngày Tết chỉ được sắm một cái áo nên đã quen với sự tiết kiệm, không lãng phí. Đây là thói quen từ nhỏ. Tuy nhiên, hiện nay chúng ta thấy có nhiều người lãng phí. Nguyên nhân là vì họ chưa từng sống qua thời kỳ khó khăn. Lúc nhỏ, trẻ được cung phụng, sống hoang phí, không được dạy đạo đức nên lớn lên không biết tiết kiệm, không cách gì dạy dỗ được.

Người xưa nói là tập tánh thành tự nhiên. Cho nên lỗi này thuộc về người lớn. Chúng ta biết trước nên phải thêm một phần sức lực để làm.

Tôi lúc nhỏ tuy được cấm gốc từ bà ngoại nhưng lớn lên thấy không có ai làm thật, chỉ là làm giả nên dần mất niềm tin với Phật pháp, cũng may là gặp và phiên dịch được các bài giảng của Hòa Thượng nên mới có đường đi, xây dựng lại được niềm tin. Lúc nhỏ, có người xúi đi trộm cắp quả đu đủ, trong tâm sợ hãi vô cùng. Chỉ một lần duy nhất nhưng có ấn tượng sâu sắc đến tận bây giờ. Cho nên lúc nhỏ không cấm gốc mà lớn mới được dạy là vô cùng khó. Dù có thể dạy tốt cỡ nào cũng không thể bám chặt được.

Ngoài giáo dục của cha mẹ và gia đình, trẻ còn cần có người thầy tốt. Nếu như Hòa Thượng không được cha mẹ giáo dục nền tảng, giáo dục cấm gốc thì cho dù có gặp người thầy tốt cũng chưa chắc đã tốt. Tuy nhiên, Hòa Thượng được cấm gốc giáo dục đạo đức từ nhỏ nên sau này khi lớn lên, gặp được Giáo sư Phương Đông Mỹ, thầy của một vị tổng thống, cho nên tin tưởng vào thầy của mình. Ban đầu Giáo sư nói: *“Phật pháp là đỉnh cao của khoa học”*, sau đó ông nói: *“Phật pháp là sự hưởng thụ cao nhất của đời người”*.

Người trực tiếp giảng về đạo lý, nhân quả cho Hòa Thượng chính là lão cư sĩ Chu Kính Vụ. Một nhân duyên với cư sĩ Chu Kính Vụ mà chúng ta có được một vị Hòa Thượng dành cả đời hy sinh phụng hiến như vậy. Cho nên việc cấm gốc chuẩn mực đạo đức từ gia đình và giáo dục nhân quả là rất quan trọng. Từ nơi nền tảng này, bước lên học tập Phật pháp Đại thừa. Lúc đó, chúng ta mới biết thế nào Bồ thí? Thế nào là Trì giới? Thế nào là Tinh tấn? Thế nào là Nhẫn nhục? Thế nào là hành Tứ Nhiếp Pháp, hành Lục Hòa Kính. Nếu không có nền tảng gốc thì những thứ Phật pháp được học, dù nỗ lực làm, cũng làm không giống.

Nhìn vào bức tranh cuộc đời của Hòa Thượng, chúng ta thấy Ngài được giáo dục trong từng giai đoạn. Hòa Thượng từng nói Phật pháp đã cứu cuộc đời Ngài. Cho dù bên ngoài có ô nhiễm thì những thứ được học vẫn không thay đổi. Ngài đã đạt được đỉnh cao của địa vị và danh vọng nhưng những thứ đó không làm Ngài ô nhiễm. Năm 36 tuổi, Ngài đã học Ấn Quang Đại Sư, thực hành Tam Bất Quản. Tổ Ấn Quang cả đời làm được Tam Bất Quản, đến thế gian là để hy sinh phụng hiến, nên Hòa Thượng học theo, đây chính là giáo dục truyền thống. Chúng ta là người đi sau, nhìn thấy Tổ Ấn Quang, nhìn thấy Hòa Thượng Tịnh Không làm được thì chúng ta cũng sẽ làm được. Đây là yếu tố quan trọng dẫn khỏi những yếu tố khác.

Như thế mới giúp thành tựu một cuộc đời ở thế gian, mới làm được một chút gì đó cho xã hội, mới báo được chút ân đức của Cha Mẹ, ân đức của Phật, ân đức của Tổ quốc, ân đức của những người thành toàn cho mình. Để báo ân được là việc khó, phải có nhiều sự hy sinh. Nếu có thể hy sinh những thứ phù du ảo ảnh để có được những thế hệ tương lai tốt đẹp thì sự hy sinh của chúng ta thật đáng làm.

Chúng ta xây dựng hệ thống mầm non là làm đúng theo lời nhắc nhở của Hòa Thượng. Có nhiều người hỏi tại sao không làm cấp 2, cấp 3 mà lại chọn cấp mầm non, suốt ngày chỉ đi đồ bộ, giặt rửa. Nhiều cô giáo cũng rất tủi thân khi nghe nói như vậy nên bỏ nghề. Họ không nhận ra được sứ mệnh thiêng liêng. Người ta không biết rằng đây là cấp học có thể xây dựng nền tảng cho những con người tài năng ở tương lai.

Mẹ của Ngài Chung Mao Sâm từng nói một câu đáng để chúng ta ghi nhớ: *“Tôi không là tiến sỹ nhưng tôi có thể là mẹ của một tiến sỹ.”* Bà rõ ràng là mẹ của một tiến sỹ xuất sắc và bây giờ bà là mẹ của một vị tu hành (pháp sư Định Hoằng) giới luật thanh tịnh. Ngay khi Hòa Thượng còn khỏe, pháp sư Định Hoằng đã xin phép Hòa thượng nhập thất 10 năm, nên khi Hòa Thượng mất, pháp sư vẫn còn ở trong thất, không xuất hiện. Pháp sư Định Hoằng muốn tiếp nối sứ mạng của Hòa Thượng Tịnh Không – một người thầy mà pháp sư rất tôn kính. Do đó, không còn cách gì hơn là phải hết sức nỗ lực, nhập thất 10 năm. Sau này, khi ra thất, pháp sư sẽ đủ công phu, đủ sức, đủ tài để gánh vác những công việc giống thầy của mình đã làm. Đây chính là sự truyền thừa giáo dục hết sức đặc biệt.

Cho nên chúng ta phải nắm lấy cơ hội giáo dục cho con trẻ để khỏi phải nói hai từ: “Giá như”. Nhiều người mẹ nói rằng nếu có thể nhét con vào bụng, sanh ra và nuôi dạy lại từ đầu, họ cũng làm. Nhưng thực tế không thể làm được như vậy. Con đã lớn, tre đã già, uốn là gãy, nếu uốn được là một việc cực kỳ khó khăn. Thông qua bài học, Hòa Thượng đã kể qua về hành trình cuộc đời của Ngài, có được thành tựu chính là nhờ mẹ đã cắm gốc giáo dục từ nhỏ và Phật pháp đã cứu cuộc đời của Ngài./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!